

Karkkilan kaupungin sitoutuminen "Lohikalat Karjaanjokeen vesistövisio 2030" -hankkeeseen

Ympäristölautakunta 02.09.2021 § 55

Esittelijä: kaupunkikehitysjohtaja Esko Vuolukka

Valmistelija / lisätietojen antaja: ympäristöpäällikkö Pirjo Siik, puh. 044 4675 526 tai sähköposti "etunimi.sukunimi@karkkila.fi"

Länsi-Uudenmaan kuntien ja Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry. LUVY:n välinen vesiensuojelun yhteistyö alkoi vuonna 2012, jolloin Karkkilan kaupunki allekirjoitti Hiidenveden kunnostushankkeen yhteistyösopimuksen. Vuonna 2016 hanke laajeni "Lohikalat Karjaanjoelle – vesistövisio 2021" -hankkeeksi, jossa Hiidenveden valuma-alueelle toteutettavien vesiensuojelutoimenpiteiden lisäksi kaikki Karjaanjoen valuma-alueen kunnat sitoutuivat tavoittelemaan vaelluskalojen saamista Karjaanjoen vesistöön. Tämä laaja hanke on sisältänyt vedenlaadun parantamiseksi tehtävien toimenpiteiden lisäksi lohikalajien ja jokihelmisimpukoiden eli raakkujen elinympäristöjen kunnostuksia jokialueilla sekä muita lohikalakantojen palauttamiseksi ja raakkukannan pelastamiseksi tehtyjä toimenpiteitä. Merkittävimmät saavutukset hankkeessa ovat olleet Äminneforsin ja Billnäsin kalateiden valmistuminen keväällä 2020. LUVY on vastannut kuntien edustajista muodostettujen ohjausryhmien avulla lisärahoituksen hakemisesta osahankkeille sekä osahankkeiden suunnittelusta ja toteutuksesta. Karkkilassa on toteutettu useita jokikunnostushankkeita mm. keskustan alueella, rakennettu kosteikkoja sekä toteutettu neuvontaa ja muita vesiensuojelua edistäviä toimenpiteitä.

Yhteistyösopimuksen mukainen visiokausi päättyy tänä vuonna, mutta paljon on vielä tekemättä. LUVY on neuvotellut Raaseporin, Lohjan ja Karkkilan kaupungin sekä Vihdin ja Lopen kuntien edustajien kanssa hankkeen jatkamisesta. Raasepori ja Lohja ovat katsoneet, että pitkäaikaista yhteistyötä Karjaanjoen vesistön tilan parantamiseksi, raakkukannan pelastamiseksi sekä vaelluskalojen palauttamiseksi on tärkeää jatkaa. Myös Vihti on ilmoittanut kiinnostuksestaan, mikäli muutkin kunnat tulevat mukaan Karjaanjoen vesistövisio II -hankkeeseen vuosille 2022-2030. Lohjajärven eteläpuolella sijaitsevien Peltokosken ja Mustionkosken voimalaitospatojen kalateiden suunnittelua on jo viety eteenpäin, ja kun nämä padot saadaan ohitettua, on lohella mahdollisuus nousta Karkkilaan asti. Tämän jälkeen meillä Karkkilassa on vielä esteenä Nahkionkosken ja Högforsin pato, joiden vaellusesteiden poistamisen selvittäminen pyritään aloittamaan tänä vuonna.

LUVY on laatinut esityksen "Lohikalat Karjaanjokeen vesistövisio 2030" -hankkeesta kuntien ja LUVY:n yhteistyösopimuksen pohjaksi ja pyytänyt kuntien ratkaisua niiden sitoutumisesta tähän Karjaanjoen vesistövisio II -hankkeeseen vuosille 2022-2030. Hankkeessa tavoitellaan, että vuonna 2030 Karjaanjoen vesistön tila on hyvä, sen alueella on elinvoimainen raakkupopulaatio ja lohi ja muut vaelluskalat pääsevät vaeltamaan mereltä

aina Lopen latvavesille asti. Yhteistyösopimuksella ja kuntien sitoutumisella pitkäaikaiseen hankkeeseen osoitetaan Länsi-Uudenmaan kuntien ja muiden toimijoiden yhteinen tahtotila tavoitteen saavuttamiseksi. Kuntien perusrahoitus ja sitoutuminen sekä LUVY:n hankeosaaminen antavat parhaat mahdollisuudet myös muun ulkopuolisen rahoituksen, jopa EU-tasoisien rahoituksen, saamiseen. Yhteishankkeeseen osallistumalla saadaan Karkkilassa toteutettua merkittävästi paremmin erilaisia vesiensuojeluhankkeita kuin oman kunnan hankkeena. Liitteessä on lueteltu toimenpiteitä, joita Karkkilassa olisi tarkoitus toteuttaa tulevalla hankekaudella.

LUVY:n esityksen mukaan tulevan hankkeen perusrahoitus vuosien 2022-2029 aikana muodostuu kuntien (Lohja, Raasepori, Vihti, Karkkila, Loppi) sekä LUVY:n vuosittaisista maksuista. Vuosien 2002-2025 aikana raha jakautuu kalateiden rakentamiseen, lohikalojen ja raakun elinolojen parantamiseen ja niiden kantojen vahvistamiseen sekä Hiidenveden ja sen valuma-alueen kunnostushankkeisiin. Tavoitteena on, että Peltokosken ja Mustionkosken kalatiet saadaan rakennettua vuoteen 2025 mennessä, jolloin vuosina 2026-2029 rahoitusosuudet pienenevät. Hankkeen kokonaiskustannukseksi on arvioitu noin 6,4 miljoonaa euroa, josta kalateiden rakentamisen osuus on 3,36 miljoonaa euroa. Omarahoitusosuus mahdollistaa valtonavustusten hakemisen, ja aikaisemman kokemuksen perusteella valtion avustuksilla ja muiden rahoittajien osallistumisella saadaan kattetua noin puolet kustannuksista. Karkkilan osuus hankkeen kustannuksista olisi vuosina 2022-2025 (4 vuotta) 39 000 euroa/vuosi ja vuosina 2026-2029 (4 vuotta) 34 000 euroa/vuosi. Liitteessä hankkeen rahoitus tarkemmin sekä eri kuntien rahoitusosuudet.

Ympäristölautakunta hyväksyi syksyllä 2018 LUVY:n laatiman Länsi-Uudenmaan kuntien vesienhoidon yhteistyön vision ja strategian 2019-2026. Tällä Länsi-Uudenmaan kuntien yhteisellä strategialla pyritään luomaan kuntien yhteinen tahtotila sekä toteuttamaan tehokasta, määrätietoista ja pitkäjänteistä vesienhoitoa. Ympäristölautakunta on vuosittain käyttänyt reilut 50 000 euroa vesienhoidon ja -suojelun hankkeisiin sekä ympäristön tilan seurantaan. Tähän on sisältynyt "Lohikalat Karjaanjokeen vesistövisio" -hankkeen ja Hiidenveden kunnostushankkeen maksuosuus (27 700 e). Karjaanjoen vesistövision jatkohankkeen rahoitus on mahdollista toteuttaa siten, että tulevina vuosina muita vesiensuojelun hankkeita jätetään toteuttamatta ja ympäristön tilan seurantaa vähennetään, jolloin rahoitus voidaan maksaa ympäristönsuojelun asiantuntijapalvelujen (4341) määrärahasta. Tämä kuitenkin edellyttää sitä, että asiantuntijapalvelujen ostoon varattu määräraha pidetään aikaisempien vuosien tasolla.

Esityslistan liitteet

- LUVY:n esitys: "Lohikalat Karjaanjokeen vesistövisio 2030"
- Esitetty hankkeen rahoitus
- Tulevia toimenpiteitä Karkkilassa
- Länsi-Uudenmaan kuntien vesienhoidon yhteistyön visio ja strategia 2019-2026

Kaupunkikehitysjohdajan ehdotus:

Ympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle seuraavaa:

1. Kaupunginhallitus päättää, että Karkkilan kaupunki sitoutuu ”Lohikalat Karjaanjokeen vesistövisio 2030” -hankkeeseen Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n tekemän esityksen mukaisesti, mikäli sitoutuminen saadaan myös Raaseporin ja Lohjan kaupungilta sekä Vihdin ja Lopen kunnalta. Karkkilan kaupungin osuus hankkeen rahoituksesta on enintään 39 000 euroa/vuosi vuosina 2022-2025 ja 34 000 euroa/vuosi vuosina 2026-2029.
2. Kaupunginhallitus varmistaa, että hankkeen rahoitus varataan talousarviossa ympäristönsuojelun palveluyksikön määrärahoihin. Ympäristölautakunta vastaa hankkeen seurannasta.
3. Kaupunginhallitus valtuuttaa kaupunkikehitysjohtajan allekirjoittamaan hanketta koskevan yhteistyösopimuksen Karkkilan kaupungin puolesta.

Perustelut:

Hanke on Kestävä Karkkila -ohjelman mukainen ja sillä edistetään Karkkilan vesien tilaa sekä kalataloutta. Panostamalla vaelluskalojen vaellusesteiden poistamiseen muutamana seuraavana vuotena parannetaan tulevaisuudessa virkistyskalastuksen ja luontomatkailun mahdollisuuksia Karkkilassa. Myös muut hankkeessa tehtävät toimenpiteet tukevat luonnon virkistyskäyttöä ja luontomatkailua.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano: Kaupunginhallitus